

NIEUWSBRIEF

Juni 2020

Inhoud

- Groen visie Oude IJsselstreek
- Kruidenrijk grasland meerwaarde
- Patrijzenproject Didam
- Voorintekening ANLb 2021
- Hoogstamfruitbomen snoeien
- Verkoop bloemenmengsels kantoor
- Inzaai kruidenrijk grasland Megchelen-Netterden

Vooraankondiging ledenexcursie

Onder voorbehoud willen wij op zaterdagmiddag 5 september onze ledenexcursie houden. Dit jaar willen we "De Zumpe" in Doetinchem bezoeken. Zodra duidelijk is of de ledenexcursie definitief door kan gaan, dan zullen wij u de officiële uitnodiging sturen.

Groen visie

Oude IJsselstreek

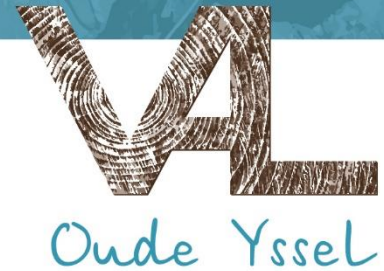
De VAL neemt deel aan de klankbordgroep "Visie landschap, natuur en groene kernen" van de gemeente Oude IJsselstreek. Hierin wil de gemeente beleid maken voor al het groen in de gemeente met daaraan gekoppeld een uitvoeringsagenda. Naast de VAL hebben diverse andere organisaties zitting in de klankbordgroep om samen met een werkgroep een conceptplan te maken dat aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Dit zal in het najaar gebeuren.

De inbreng van de VAL hebben we samengevat in een 10-puntenplan en wij gaan ons best doen om hier zoveel mogelijk van terug te zien in de nieuwe visie Landschap, natuur en groene kernen.

1. Landschap en biodiversiteit zijn gebaat bij lange termijn plannen en dus ook bij lange termijn politiek.
2. Landschap en biodiversiteit hebben het agrarisch gebied (70% van het totale oppervlak) nodig om voldoende robuust te worden.
3. Hogere prioriteit van landschap en biodiversiteit op de gemeentelijke begroting. Landschap en biodiversiteit is niet alleen belangrijk voor flora en fauna maar ook voor recreatie, toerisme, leefbaarheid en gezondheid.
4. Gemeenten moeten meer gebruik maken van de nieuwe Regeling Landschap van provincie Gelderland (50% cofinanciering).
5. Meer nadruk op het behouden van wat we nog hebben. Bv. solitaire bomen en landschapselementen beter beschermen.
6. Beter controleren en handhaven van vergunningen en afspraken die gemaakt zijn t.a.v. landschappelijke inpassing en compensatie.
7. 1:1 compensatie van nieuwe bebouwing in het buitengebied zoals industrie, zonneparken en stallen. Dus evenveel oppervlakte voor natuur compenseren dan voor bebouwen nodig is.
8. Niet de schaalvergroting van de landbouw, maar de perceelsvergroting vormen een bedreiging voor de biodiversiteit. Hier liggen kansen voor akkerranden en kruidenrijk gras in het agrarische Landschap, maar stimulatie van granen zou ook al helpen.
9. Recreatie en natuur gaan niet altijd samen dus ook ruimte voor rustgebieden en voor soorten die mensen minder leuk vinden, maar wel passen in de ecologie.
10. Het wordt tijd voor een gemeentelijk landschapsfonds waarin eigen bewoners bijdrage aan onderhoud en uitbreiding van landschap en biodiversiteit in de eigen gemeente. Voorstel: €1 per inwoner per jaar voor landschap en biodiversiteit!

**Biodiversiteit is niet alleen een
verantwoordelijkheid van de grond eigenaren!**

Kruidenrijk grasland meerwaarde

Inleiding

Eind 2017 / begin 2018 zijn met financiering van de Plattelandsraad op initiatief van de VAL bij 8 agrariërs, vnl. melkveehouders, randen van percelen (of delen van percelen) met kruidenrijke graslandmengsels ingezaaid.

Bij de initiatiefnemer, Henry Steverink was eind 2017 al een perceelsrand ingezaaid met een kruidenrijk weidemengsel in het kader van het Actieplan boerenlandvogels van de Provincie Gelderland. Op alle kruidenrijke randen en percelen is inmiddels een beheerovereenkomst agrarisch natuurbeheer afgesloten met VALA en krijgen de deelnemers een jaarlijkse vergoeding voor het beheer.

Het idee achter dit project was vooral d.m.v. kruidenrijk grasland een bijdrage te leveren aan verbetering van de biodiversiteit voor boerenlandvogels. Kruidenrijke graslanden bieden dekking, voedsel (insecten) en nestgelegenheid voor veel weide- en akkervogels. Op het moment dat in het vroege voorjaar alle graslanden voor ruwvoerwinning gemaaid zijn, bieden deze kruidenrijke randen nog dekking en voedsel. Een 2^e doel van dit project was om melkveehouders kennis te laten maken met kruidenrijk grasland en hoe dat inpasbaar is in de bedrijfsvoering. Kruidenrijk grasland biedt structuurrijk ruwvoer dat rijk is aan mineralen, sporen en gezonde inhoudsstoffen en kan een goede aanvulling zijn in een rantsoen voor melkvee.

Er zijn twee verschillende mengsels ingezaaid, beiden op basis van inheemse kruiden en grassen: het Margriet WUR-VALA mengsel (M1) en Kuikenlandmengsel (M2). Daarbij is het Kuikenlandmengsel alleen toegepast bij 3 deelnemers op kleigrond.

Succesvol project wat navolging vraagt

Rob Geerts, deskundige op het gebied van kruidenrijk grasland, heeft in het voorjaar van 2019 de kruidenrijk perceelsranden en/of percelen bij 8 deelnemers beoordeeld op de botanische samenstelling. De resultaten van de beoordeling zijn per deelnemer vastgelegd in een verslag, waarbij ook een advies gegeven is voor optimaal beheer van het kruidenrijke grasland. Hieronder zijn de belangrijkste bevindingen op een rij gezet.

- Realisatie van kruidenrijk grasland is op kleigrond een stuk lastiger dan op zandgrond, dit komt vooral door de vruchtbare kleibodem waardoor de concurrentie van productieve grassen t.o.v. de kruiden veelal te groot is;
- Over het algemeen kan gezegd worden dat de inzaai bij de meeste deelnemers geslaagd is. Hierbij zijn er wel duidelijke verschillen. De soortenrijkdom varieert van 36 grassen en kruiden bij de best geslaagde inzaai tot 18 soorten op de rijkere kleigrond;
- Van de kruiden die zijn ingezaaid hebben soorten als smalle weegbree, gewone margriet, knoopkruid, gewoon duizendblad, gewone hoornbloem, kleine- en rode klaver, scherpe boterbloem, veldzuring, glad walstro en groot streepzaad zich in de meeste graslanden goed gevestigd;

- De variatie aan grassen is ook groot, zo komen er totaal 21 verschillende grassen voor, waaronder kamgras, reukgras, glanshaver, goudhaver, kropaar en roodzwenkgras;
- De ervaringen van de deelnemers op basis van een korte vragenlijst over het seizoen 2018, zijn over het algemeen positief. De droogte en het late maaitijdstip waren wel ongunstig voor de grasopbrengst en de kwaliteit. Wel werd het ervaren als structuurrijk en gevarieerd hooi, wat goed te gebruiken was voor droog staande koeien, jongvee en paarden;
- Op de rijkere (klei)gronden wordt geadviseerd om de eerste jaren nog wat eerder te maaien dan half of eind juni, om te voorkomen dat het gewas te zwaar wordt en kruiden worden onderdrukt.
- Bemesting wordt de eerste jaren nog niet geadviseerd. Wanneer de gewasproductie voldoende is teruggebracht tot circa 6 ton droge stof per ha kan eventueel, na toestemming van VALA, een lichte bemesting met vaste rundermest een optie zijn.

Foto: Goed geslaagde inzaai

Voor de samenstelling van de mengsels kunt u kijken op onze website
<https://val-oudeijssel.nl/2020/06/23/kruidenrijk-grasland-meerwaarde-voor-vee-bedrijf-en-boerenlandvogels/>

Patrijzenproject Didam

Aanleiding:

Nagenoeg het gehele werkgebied van de VAL is door de provincie aangewezen als leefgebied agrarisch natuur- en landschapsbeheer.

Alleen het gebied rond Didam vormt een uitzondering, hier is dit niet mogelijk. In 2021 wordt de begrenzing voor agrarisch natuurbeheer door de provincie herzien. Ons doel is om ook het gebied rond Didam begrenst te krijgen voor ANLb (agrarisch natuurbeheer).

Als we aantonen dat er patrijzen plus enthousiaste grondeigenaren en tellers in het gebied aanwezig zijn, dan vergroot het de kans dat de provincie de begrenzing aanpast zodat vanaf 2022 structureel gebruik gemaakt kan worden van de provinciale regeling.

Actie:

Daarom is de VAL met het project 'Patrijzen rond Didam' gestart. Er zijn tellers gevonden en opgeleid en enthousiaste grondbezitters benaderd om een patrijzenstrook aan te leggen.

Uiteindelijk is er 4,25 ha ingezaaid verdeeld over 10 percelen en 5 deelnemers. Vanwege de verkaveling bleek het niet eenvoudig om randjes en overhoekjes te vinden maar een eerste stap lijkt hiermee gezet. We hopen dit komend jaar nog verder uit te breiden.

Op dit moment zijn er helaas nog geen telgegevens beschikbaar.

Voorintekening ANLb 2021

Op dit moment zijn wij bezig met de voorintekening voor het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) voor 2021.

Omdat we in de bestaande actiegebieden voor de patrijs graag nog meer maatregelen genomen zien worden, zijn er vooral mogelijkheden voor beheerpakketten die hierop gericht zijn. U kunt dan denken aan akkerrandenbeheer, eventueel in combinatie met graan. Deze **actiegebieden** zijn gelegen in het **Wehlse Broek-Nieuw Wehl, Montferland** en het gebied rond **Silvolde-Sinderen**.

Ook landschapselementen, graanpakketten en botanische hooiland- of weideranden behoren tot de mogelijkheden, maar hierbij wordt zeer kritisch gekeken naar de verschillende aspecten. Eventuele deelname is afhankelijk van de ligging van de elementen en het beschikbare budget.

Heeft u interesse of bent u benieuwd naar de mogelijkheden?

Meld u zich dan **uiterlijk a.s. vrijdag, 26 juni** bij onze coördinator, Robert Boevink, via 0315-630002 of info@val-oudeijssel.nl.

De periode van voorintekening loopt tot a.s. vrijdag 26 juni!

Hoogstamfruit- bomen snoeien

Ook dit jaar hebben we weer een cursus hoogstamfruitbomen snoeien georganiseerd. Stichting Landschapsbeheer Gelderland heeft deze cursus voor ons verzorgd.

De familie Heinen uit Megchelen heeft hiervoor hun garage en boomgaard beschikbaar gesteld. Hieronder kunt u de ervaring van de familie Heinen lezen:

Zaterdag 14 maart:

't was een mooie dag, de zon scheen volop, maar er was een gemene koude wind.

We begonnen 's morgens vroeg in de garage, waar de houtkachel al brandde. met koffie en koek.

Eerst theorie. Er kwamen veel vragen tussendoor van de cursisten en deze werden steeds weer enthousiast beantwoord door de cursusleider, dhr. Timmerman van Stichting Landschapsbeheer Gelderland.

Na de soep en de broodjes liepen we naar de fruitbomen. We hebben jonge maar ook oude fruitbomen. Met z'n allen gingen we om een jonge fruitboom staan en discussieerden we over hoe de boom eruit zag qua vorm en welke tak er wel of juist niet uit moest worden gezaagd.

De oude bomen werden besproken, maar omdat daar zoveel waterloot in zat was het beter om deze te snoeien rond de langste dag i.v.m. de reactie van de boom op het snoeien.

Na een laatste kop koffie ging iedereen naar huis met veel informatie wat voor hun boom of boomgaard van toepassing was.

Al met al was het een zeer geslaagde dag en wat zullen we "mooie" bomen krijgen en heerlijk fruit.

Groetjes fam. Heinen

Alle cursisten hebben na de cursus per mail de presentatie met basiskennis ontvangen.

Verkoop bloemen- mengsels kantoor

De Plattelandsraad Oude IJsselstreek heeft dit jaar voor € 500,-- aan zaaizaad beschikbaar gesteld voor inwoners van deze gemeente. Hierop zijn veel enthousiaste reacties binnen gekomen. Binnen 1 dag was het al uitgegeven. We hebben 17 mensen blij kunnen maken met in totaal 12,5 kg Tubinger Bijenmengsel en 11 kg akkerrandmengsel!

Plattelandsraad Oude IJsselstreek: heel hartelijk bedankt.

Samen maken we het landschap mooier!

Jaarlijks kunnen geïnteresseerden op ons kantoor zaaizaad ophalen, maar door de coronacrisis was dat dit jaar niet mogelijk. De bestellingen die per mail of telefonisch doorgegeven konden worden zijn in de week van 20 april bij de mensen thuis bezorgd. In totaal is er ruim 45 kg akkerrandmengsel en 50 kg Tubinger Bijenmengsel verkocht. Via de ANLb-regeling is nog eens 700 kg akkerrandmengsel naar de 65 deelnemers gebracht. Deze 65 deelnemers hebben in totaal 150 akkerranden liggen in de gemeentes Doetinchem, Montferland en Oude IJsselstreek.

Voor een deel daarvan heeft de VAL ook gezorgd dat het mengsel ingezaaid werd.

Foto: Joyce Schieven

Inzaai kruidenrijk grasland Megchelen – Netterden

Afgelopen voorjaar is langs 'de Lander' tussen Megchelen en Netterden een strook kruidenrijk grasland ingezaaid van 4500 meter lang en 12 meter breed.

8 Agrariërs hebben de handen ineen geslagen en het initiatief hiertoe genomen. De rand wordt niet bemest, niet beweid en mag pas na 15 juni gemaaid worden.

Op deze manier ontstaat een kruidenrijke buffer tussen de landbouwgrond en het achterliggende grenskanaal en natuurgebied Hetter-Millingerbruch.

De kruidenrijke randen zijn ondergebracht onder de Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheerregeling, zodat de grondeigenaren worden gecompenseerd voor de inkomstenderving en de instandhouding voor meerdere jaren gegarandeerd is.

Het initiatief kwam van de grondeigenaren, het zaadmengsel is bekostigd door de gemeente Oude IJsselstreek, en de VAL Oude IJssel heeft geadviseerd m.b.t. het mengsel en heeft er voor gezorgd dat de randen onder ANLB werden gebracht.

Kortom, een mooie samenwerking tussen deze partijen!

Foto: Rob Geerts

Contact

VAL Oude IJssel
Berkenlaan 128
7071 HT SILVOLDE
Telefoon: 0315 – 63 00 02

Robert Boevink (coördinator)
Telefoon: 06 – 27 25 03 09

E-mail: info@val-oudeijssel.nl
Website: www.val-oudeijssel.nl
Facebook: <https://www.facebook.com/valoudeijssel>

Lid worden?

Via onze website kunt u zich aanmelden als lid van de VAL.
Ook kunt u direct contact opnemen met onze secretaris Vincent Heuthorst.
E-mail: secretaris@val-oudeijssel.nl

Tips en trucks?

Verbeterpunten, vragen of leuke ideeën voor de nieuwsbrief? Wij horen het graag!